

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

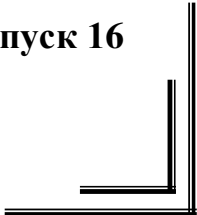

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 16

Рівне - 2022

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Рівне: РДГУ, 2022. Вип. 16. 120 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Ставицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 5 від 26 травня 2022 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2022

підвищує співчуття і викликає бажання допомоги. Отже, емпатія є однією з головних умов розвитку ефективних міжособистісних відносин.

Список використаних джерел

1. Журавльова Л. П. Психологія емпатії: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. 328 с.
2. Психологія саморозвитку особистості : збірник наукових праць / за ред. Н. В. Чепелевої, Я. Ф. Андрєєвої. Чернівці-Київ, 2016. 284 с.
3. Філоненко М. Психологія спілкування [Електронний ресурс] // Центр учбової літератури. 2008. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-text-8440.html>.

ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА РОЗВИТОК МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Радчук Олена, здобувач ОС «бакалавр», 4 курс, РДГУ

Керівник: Литвиненко С. А., доктор педагогічних наук., професор

Масштабні історичні зміни у суспільному розвитку другої половини ХХ століття і на початку ХХІ століття зумовлюють постійні зміни способів комунікації людей. З появою і популярністю смартфонів, планшетів, комп'ютерів молоді люди все частіше спілкуються через соціальні мережі, а тому втрачають живий контакт. У зв'язку із змінами способів міжособистісного спілкування, змінюється також його емоційна складова. Спілкування стає дедалі опосередковане знаками та символами, а його каналом виступають технічні обладнання.

Сфера досліджень емоційного інтелекту дедалі повніше привертає увагу багатьох зарубіжних та вітчизняних учених (Дж. Гілфорд, Г. Гарднер, А. Нойбауер, Дж. Майер, П. Селовей, Є.С. Іванова, Д.В. Люсіна, О.І. Власова, Г.В. Юсупова, М.А. Манойлова, І.М. Андрєєва, Є.А. Ушакова та ін.).

Мета публікації: теоретично дослідити психологічні особливості впливу емоційного інтелекту на формування міжособистісних стосунків студентів.

Сучасні наукові дослідження засвідчили, що емоційний інтелект є причиною асоціальної та просоціальної поведінки, що виявляє істотний вплив на міжособистісні стосунки. Розвиток високого рівня емоційного інтелекту зумовлений емпатійним відношенням батьків до дітей та

стабільними підтримуючими сімейними стосунками. Однак виявлено негативні зв'язки впливу недостатнього розвитку емоційного інтелекту на поведінкові проблеми, зокрема агресивні прояви та асоціальну поведінку [3].

На думку П.М. Якобсона юнацький вік є періодом формування емоційно-культурного фундаменту особистості, що охоплює такі основні риси: емоційні реакції на широкий спектр явищ, що відбуваються у соціумі; сформоване розуміння, повага та цінність почуттів інших людей; розвинута емпатія; здатність ділитися з близькими власним переживанням; почуття відповідальності за власні переживання [4].

Згідно з концепцією М.М. Забродського, юнацький вік – це свого роду вік певної емоційної чутливості, оскільки саме в цей момент розвивається емоційний інтелект, почуття стають роздільними й глибокими, розвивається емпатія та емоційна чуйність. Також формуються такі почуття як: почуття прекрасного, почуття трагічного, почуття гумору та інші, які з часом стають фундаментом непохитних переконань особистості [2].

У результаті дослідження емоційного інтелекту в юнацькому віці, Л. Н. Вахрушева виявила, що сформованість емоційної регуляції у юнаків та молоді дозволяє ефективніше будувати міжособистісні стосунки. Водночас дисбаланс навичок емоційного інтелекту виявляє негативний вплив щодо популярності в юнацьких групах. Тим самим важливим аспектом успіху юнаків та молоді у міжособистісному спілкуванні є розвиток емоційного інтелекту. Особистість, здатна до емоційної саморегуляції та усвідомлення власних емоцій ефективніше вибудовує співробітництво та краще скеровує власну навчальну та професійну діяльність, вмотивовуючи себе та інших [1; 2].

Отже, підсумовуючи теоретичний огляд впливу емоційного інтелекту на розвиток міжособистісних стосунків можна зробити наступні висновки. Сформованість високого рівня емоційного інтелекту в юнаків та молоді виявляє вплив на міжособистісні стосунки та спілкування, співробітництво та розвиток мотивації до навчальної та професійної діяльності, детермінацію просоціальної поведінки.

Список використаних джерел:

1. Вахрушева Л. Н. Посібник із використання методики вимірювання емоційного інтелекту / Л. Н. Вахрушева, В. В. Гризодуб, А. В. Садокова // Психологічна діагностика. - 2009. - № 1. - С. 3-44.6.
2. Заброцький М.М. Вікова психологія: Навч. Посібник / М.М. Заброцький.– К.: МАУП, 1998. – 92 с.

3. Люсін Д. В. Сучасні уявлення про емоційний інтелект / Д. В. Люсін // Соціальний інтелект: Теорія, вимір, дослідження [Текст] / За ред. Д. В. Люсіна, Д. В. Ушакова - М.: Інститут психології РАН, 2004. - С. 29-36.
4. Психологічний атлас людини / За ред. А.А. Реан. - СПб: ПРАЙМ-ЄВРОЗНАК, 2006. - 651 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ЕМПАТІЇ НА РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Романюк Ольга, здобувач ОС «магістр», 1 курс, РДГУ

Керівник: Главінська О.Д., кандидат психологічних наук, доцент

Людина – істота соціальна, відтак змістовне її життя можливе лише за умови підтримання тісних зв'язків із соціумом. Їх стабільність забезпечується дотриманням певних правил суспільного життя, спільної діяльності, спілкування.

Одним з механізмів, що робить поведінку людини суспільно прийнятною, є емпатія, а одним з основних аспектів діяльності студента як майбутнього фахівця є робота з людьми. Така робота передбачає володіння професійно важливими комунікативними якостями, вплив на які має здатність до співпереживання.

Мета публікації полягає у розкритті психологічних особливостей впливу емпатії на розвиток комунікативної компетентності студентів.

Під впливом емпатії розвиваються комунікативні уміння та навички. Вони допомагають людині і в професійному зростанні. Л. Скрипко, Т. Федотюк, С. Максимець, О. Юдіна відзначають позитивний вплив зростання рівня емпатії на соціальну та професійну адаптацію студентів, на вдосконалення їх комунікативних умінь, здатності розуміти емоційний стан іншої людини за невербальними проявами.

С. Максимець взагалі називає емпатію "стрижнем" соціальної та професійної адаптації майбутніх фахівців [3]. Так, когнітивний компонент емпатії допомагає аналізувати поведінку, міміку, жести, інтонації людей, відчувати їх стан, настрої, прогнозувати подальший розвиток подій. Поведінковий компонент забезпечує прийняття позиції іншого, розвиває здатність до саморегулювання; допомагає захищати особистісну рівноправність у встановленні та підтримці контактів, коригування власних дій на рівні взаємодії; підтримує активність, відповідальність за власні дії та прийняті рішення [1].

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Психосоціальна допомога в умовах кризи	4
Бабак К. Роль прив'язаності у сприйманні романтичних взаємин чоловіками та жінками.....	6
Главінська О. Особливості психологічного супроводу призovníків строкової служби.....	8
Романюк В. Механізм боротьби або втечі як модель поведінки: психофізіологічні та клінічні аспекти.....	9
Рудюк О. Ціннісні пріоритети суб'єктів освітнього процесу у вищій школі.....	13
Савуляк В., Камінський А., Чичук Ю. Використання групового фокусованого інтерв'ю при підготовці соціальних проєктів для внутрішньо переміщених осіб.....	16
Савуляк В., Курята Н., Бабак А. Порівняльний аналіз ефективності кількісних і якісних методів соціально-психологічних досліджень	20
Андрійчук М. Особистісно-професійне самовизначення у ранній юності	25
Апостол М. Основні напрямки вивчення самореалізації особистості у психологічній науці.....	27
Бабак А. Психологічні чинники виникнення інтернет-адикції в підлітковому віці	30
Байдак В. Волонтерська діяльність студентської молоді	33
Балаушко О. Психологічні особливості виникнення шкільної дезаптації у дітей молодшого шкільного віку.....	34
Вінярська М. Особистісне самовизначення студентів у освітньому процесі.....	36
Воробей О. Психологічні особливості дітей підліткового віку та їх урахування в педагогічному процесі	39
Гамчук М. Психокорекційна робота з батьками, які виховують дітей з особливими потребами.....	42
Грицюк К. Психологічні особливості подолання тривожності студентів-психологів в умовах війни	43
Гурінчук Д. Професійне самовизначення: теоретичний аналіз.....	46
Гуцало Д. Психологічні особливості соціально-психологічної адаптації вимушено переселених осіб	48
Дереженко С. Психокорекція соціально-психологічного клімату в групі підлітків.....	51
Зайчук О. Військові дії як чинник міжособистісного конфлікту в	

підлітковому віці	53
Касянчик Л. Емпіричне дослідження психологічних чинників девіантної поведінки дітей підліткового віку	56
Кобець Д. Проблема креативності в психологічній науці	58
Козенюк М. Співвідношення емоційного інтелекту та комунікативної компетентності студентської молоді	60
Козенюк М. Теоретичний аналіз проблеми комунікативної компетентності студентської молоді	64
Конончук А. Психологічні особливості розвитку юнацького віку	66
Крук Я. Психологічні чинники підвищеної агресивності у дітей молодшого шкільного віку	69
Куришко А. Психологічні чинники подолання інтернет-залежності у підлітків	71
Курята Н. Дослідження життєстійкості як умови професійного зростання студента психолога	73
Левандовська А. Психологічні дослідження емоційного інтелекту у сучасній науці	75
Микитюк В. Психологічні особливості прояву агресивної поведінки у підлітковому віці	78
Мельникович І. Психологічні особливості прояву тривожності у підлітковому віці	80
Мовчко О. Вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на виникнення депресивних станів	83
Осіпчук А. Особливості формування гендерної ідентичності особистості у підлітковому віці	85
Парчук Т. Емоційний інтелект як чинник саморегуляції студентської молоді	88
Подерня Н. Психологічні чинники успішної адаптації особистості у соціальному середовищі	93
Пшенична Л. Емпатія як чинник розвитку міжособистісних відносин	95
Радчук О. Вплив емоційного інтелекту на розвиток міжособистісних стосунків сучасної молоді	98
Романюк О. Психологічні особливості впливу емпатії на розвиток комунікативної компетентності студентів	100
Сова Я. Психологічні проблеми вимушених трудових мігрантів	102
Хома О. Психологічні підходи до вивчення феномену академічної прокрастинації у студентському віці	105
Хомюк І. Психологія конфлікту у сучасній науці	108
Цицюра Д. Експериментальне дослідження проявів булінгу в освітньому середовищі	111

Цицюра О. Самоактуалізація майбутніх психологів у процесі професійної підготовки	114
Шуріна В. Психологічна корекція комунікативних навичок студентів	116
Зміст	118

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 16

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,9.